

Gudsfruktan

Vi skall följa med Jesus till hans hemstad. Platsen där alla kände alla – och där alla menade sig känna honom.

Han gick därifrån och kom till sin hemstad, och hans lärjungar följde honom. ²När det blev sabbat undervisade han i synagogan. Många som hörde honom häpnade och frågade: "Var får han detta ifrån, och vad är det för visdom han har fått, så att han kan göra sådana mäktiga gärningar med sina händer? ³Är det inte snickaren, Marias son och bror till Jakob och Joses och Judas och Simon? Bor inte hans systrar här hos oss?" Och de tog anstöt av honom. ⁴Men Jesus sade till dem: "En profet föraktas alltid i sin hemstad, bland sina släktingar och i sin egen familj." ⁵Och han kunde inte göra någon kraftgärning där. Bara några få sjuka botade han genom att lägga händerna på dem. ⁶Och han förundrade sig över deras otro. (Mark 6:1-6)

Andlig auktoritet är proportionell mot kvadraten på avståndet mellan profetens bostad och den plats där han profeterar. När avståndet är noll är också auktoriteten (nästan) lika med noll. Det är en viktig anledning till att man sällan kan vara själavårdare i sin egen familj. Sannolikt är det slutet på samma besök i Nasaret som Lukas berättar om och som vi nyss läste hos Markus:

I Andens kraft vände Jesus tillbaka till Galileen, och ryktet om honom gick ut i hela trakten däromkring. ¹⁵Han undervisade i deras synagogor och blev prisad av alla. Så kom han till Nasaret, där han hade vuxit upp. På sabbaten gick han till synagogan som han brukade. Han reste sig för att läsa ur Skriften, ¹⁷och man räckte honom profeten Jesajas bokrulle. När han öppnade den, fann han det ställe där det står skrivet:

¹⁸Herrens Ande är över mig, ty han har smort mig till att predika glädjens budskap för de fattiga. Han har sänt mig för att ropa ut frihet för de fångna och syn för de blinda, för att ge de betryckta frihet ¹⁹och predika ett nådens år från Herren.

²⁰Sedan rullade han ihop bokrullen, räckte den till tjänaren och satte sig. Alla i synagogan hade sina ögon fästa på honom. ²¹Då började han tala till dem: "I dag har detta skriftställe gått i uppfyllelse inför er som lyssnar." ²²Men alla vittnade mot honom och häpnade över de nådens ord som utgick från hans mun. Och de frågade: "Är inte han Josefs son?"

Då sade han till dem: "Utan tvekan kommer ni att vända detta ordspråk mot mig: Läkare, bota dig själv, och säga: Vi har hört allt som hände i Kapernaum. Gör det också här i din hemstad." ²⁴Och han fortsatte: "Amen säger jag er: Ingen profet blir erkänd i sin hemstad. ²⁵Jag säger er sanningen: Det fanns många änkor i Israel på Elias tid, då himlen var tillsluten i tre år och sex månader och det kom en stor hungersnöd över hela landet. ²⁶Ändå blev inte Elia sänd till någon av dem utan bara till en änka i Sarepta i Sidons land. ²⁷Och fastän det fanns många spetälska i Israel på profeten Elisas tid, blev ingen av dem renad utan endast Naaman från Syrien." Alla i synagogan blev ursinniga när de hörde detta. ²⁹De reste sig upp och drev honom ut ur staden och förde honom ända fram till branten av det berg som deras stad var byggd på och ville störta ner honom. ³⁰Men han gick rakt igenom folkhopen och vandrade vidare. (Luk 4:14-30)

Jesus häpnade över folkets otro och folket häpnade över de nådens ord som

utgick ur Jesu mun. De som kände Jesus kunde göra anspråk på att i Nasaret om någonstans skulle Jesus göra underverk – fixa alla problem. Men det Jesus hade och har att bjuda på är nåd. Den tål inte krav. Finns det krav blir det inte nåd. Nåden är en motsats till rättigheten. Nåden är något jag inte har rätt till och inte kan kräva.

En profet blir inte vanhedrad annat än i sitt eget land, bland sina anförvanter och i sitt eget hus (Mark 6:4)

Nåd kan du bara ta emot från någon som du ser upp till eller genom någon som du respekterar. Nu balanserar vi på slak lina. Det finns många mirakelmöten som förbereds med väldig reklam för den långväga mirakelgöraren, hans starka profetiska förkunnelse och hans många helandegåvor. Han eller hon är naturligtvis som alla vi andra bara en benådad syndare. Det jag vill säga är att vi har en intuitiv förståelse för att man kanske inte kan ta emot ett mirakel genom någon som man ser ner på.

Jesus uttrycker samma sak genom att säga att den profetia han nyss läst hade gått i uppfyllelse i deras öron som kunde *lyssna*. Att lyssna är något nästan väsensskilt från att bara höra. Så sammanfattar han allt genom orden glädjens budskap för de fattiga.

Evangelium är glädjens budskap för de fattiga. Vårt problem är att vi är rika, åtminstone globalt sett. Och vi tillhör ett rikt folk.

Gud utväljer de fattiga och tanken är inte att de skall bli rika utan att de skall förbli fattiga just för att han vill visa sin härlighet genom dem som ingen egen härlighet äger.

Bröder, se på er egen kallelse. Inte många av er var visa om man ser till det yttre, inte många var mäktiga, inte många av förnäm släkt. ²⁷Nej, det som för världen var dåraktigt har Gud utvalt för att låta de visa stå där med skam, och det som för världen var svagt har Gud utvalt för att låta de starka stå där med skam, ²⁸och det som för världen var oansenligt och föraktat, ja, det som inte var till, har Gud utvalt för att göra till intet det som var till, ²⁹för att ingen människa skall berömma sig inför Gud. (1 Kor 1:26-29)

Har du tänkt på hur ofta Paulus betonar att grundsynden i våra liv (= synden som bor i mig) tar sig uttryck i skryt?

Vad skiljer dig från andra? Vad äger du, som du inte har fått? Men om du har fått det, varför skryter du då, som om du inte hade fått det? (1 Kor 4:7)

Ty av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva, Guds gåva är det, ⁹inte på grund av gärningar, för att ingen skall berömma sig. ¹⁰Ty hans verk är vi, skapade i Kristus Jesus till goda gärningar, som Gud har förberett, så att vi skall vandra i dem. (Ef 2:8-19)

Så länge jag pendlar mellan högmod och missmod har synden som bor i mig fortfarande mycket att säga till om.

Men ormen var listigare än alla markens djur som HERREN Gud hade gjort. Han sade till kvinnan: "Har Gud verkligen sagt: Ni får inte äta av alla träd i lustgården?" ²Kvinnan svarade ormen: "Vi får äta av frukten från träden i lustgården, ³men om frukten på det

träd som står mitt i lustgården har Gud sagt: Ät inte av den och rör inte vid den, ty då kommer ni att dö." ⁴Då sade ormen till kvinnan: "Ni skall visst inte dö! ⁵Men Gud vet att den dag ni äter av den skall era ögon öppnas, så att ni blir som Gud med kunskap om gott och ont." ⁶Och kvinnan såg att trädet var gott att äta av och en fröjd för ögat. Trädet var lockande eftersom man fick förstånd av det, och hon tog av frukten och åt. Hon gav också till sin man som var med henne, och han åt. ⁷Då öppnades ögonen på dem båda, och de märkte att de var nakna. Och de fäste ihop fikonlöv och gjorde höftskynken åt sig. ⁸Vid kvällsbrisen hörde de HERREN Gud vandra i lustgården. Och mannen och hans hustru gömde sig för HERREN Guds ansikte bland träden i lustgården. (1 Mos 3:1-8)

Först levde människorna i en slags oskuld. De var sig själva. Inte ett enda ögonblick funderade de över sin egen identitet. Vi kan anta att de var fria från jämförelser. Det fanns inte så många att jämföra sig med men de tänkte antagligen inte på vem av dem som var finast.

Men så kommer djävulen i ormens skepnad. Och han lockar människorna till en jämförelse som blir oemotståndlig - att *jämföra sig med Gud*. "Ni kan bli något bättre! Ät av den här frukten så kan ni bli som Gud. Då kan ni göra samma gärningar som han, ha samma vishet och samma makt."

Människorna åt och vi lider alla sedan dess av förbättringsmani. Vi måste bli något bättre och vi tävlar om precis allt. Och om vi inte genast ser att vi håller på att bli något bättre i våra egna ögon så rasar vi ner i missmodets och självföraktets avgrund. Och så kommer frågan: "Vem är jag egentligen." Vi blir aldrig färdiga med frågan om vår kära identitet eller vår självbild som det också brukar heta eftersom den går som aktiebörsen upp och ner utan att någonsin stanna.

Nu kommer det som västerländska kristna behöver höra tills de fattar vad det betyder. Grundsynen i människorna handlar inte om att vi vill supa ner oss eller bli pedofiler. *Synden består i att vi vill bli bättre genom att själva göra oss bättre*. Vi jämför oss med varandra. Då gör Gud något högst oväntat;

Därför utlämnade Gud dem så att de följde sina egna begär och bedrev allt slags otukt och förnedrade sina kroppar. ²⁵De bytte ut Guds sanning mot lögnen och tog sig för att dyrka och tjäna det skapade i stället för Skaparen, han som är välsignad i evigheter, amen. ²⁶Därför utlämnade Gud dem till skamliga lidelser. (Rom 1:24-26)

Gud lämnar ut oss till det som vi i klassisk mening kallar för synd. Varför gör han det? Vi ville bli som Gud – hans jämlike. Fast vi inte är medvetna om det vill vi avsätta Gud genom att bli som han. Detta är alltså ett uppror och en fiendskap. Gud får inte lov att vara Gud.

Detta förgiftar vårt kristna liv. Gud vill göra underbara saker genom oss. Men vi tolkar det han gör som ett tecken till att vi blivit ett eller flera snäpp finare åtminstone i kristnas ögon. Vi vill bli beundrade inte minst för våra andliga insatser och har svårt att fatta vad Jesus menar:

Hur skall ni kunna tro, ni som tar emot ära av varandra och inte söker den ära som kommer från den ende Guden? (Joh 5:44)

Begreppet helgelse blir så förvirrat när vi fått syn på att synden består i vår längtan efter att bli som Gud. Det är ju det helgelsen går ut på, eller?

Gudsfruktan

Om synden består i att vi vill bli som Gud så måste botemedlet bestå i en djupnande insikt om att Gud är väsensskild från mig. Inte bara större utan annorlunda. Den insikten kallas för gudsfruktan vilket inte betyder att man är rädd för Gud eller lider av dödsångest.

Förmana inte en bespottare, han kommer endast att hata dig. Förmana den som är vis, han kommer att älska dig. Ge åt den vise och han blir ännu visare. Undervisa den rättfärdige och han lär sig mera. ¹⁰Att frukta HERREN är början till vishet, att känna den Helige är förstånd.

Att frukta Herren är början till all verklig vishet.

Sven Reichmann